

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-8970

Chișinău

01.10. 2020

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.720 din 30 septembrie 2020.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 5 file și în limba rusă 6 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (2 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (5 file);
5. Avizele ministerelor și autorităților vizate (8 file);
6. Sinteza obiecțiilor și recomandărilor (7 file);
7. Tabelul comparativ (6 file);
8. Proces-verbal ședință interministerială (2 file).

Secretar general adjunct
al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. Snejana Novac
Tel.022250234
snejana.novac@gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICA MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	410
"01"	10 2020
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 720

din 30 septembrie 2020

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova.

Prim-ministru

Contrasemnează:

**Ministrul agriculturii,
dezvoltării regionale
și mediului**

Ministrul justiției

ION CHICU

Ion Perju

Fadei Nagacevski

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea Legii nr. 438/2006
privind dezvoltarea regională în Republica Moldova**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 21-24; art. 68), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională” se substituie cu cuvintele „autoritatea de realizare a politicii de dezvoltare regională”, iar cuvântul „strategii”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „programe operaționale regionale”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1:

noțiunea „politică de dezvoltare regională” va avea următorul cuprins:

„*politică de dezvoltare regională* – ansamblul instrumentelor și măsurilor pe care autoritățile administrației publice centrale și locale le aplică într-o regiune de dezvoltare pentru asigurarea creșterii competitivității și dezvoltării durabile”;

la noțiunea „Fond național pentru dezvoltare regională”, după cuvântul „obiectivelor” se completează cu cuvântul „politicii”;

noțiunea „consiliu regional pentru dezvoltare” va avea următorul cuprins:

„*consiliu regional pentru dezvoltare* – structură deliberativă fără personalitate juridică creată la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare pentru promovarea și coordonarea implementării programelor de dezvoltare la nivel regional”;

noțiunea „agenție de dezvoltare regională” va avea următorul cuprins:

„*Agenție de dezvoltare regională* – instituție publică constituită de Guvern, al cărei fondator este autoritatea de realizare a politicii de dezvoltare regională, creată pentru implementarea politicii de dezvoltare regională la nivelul regiunii de dezvoltare”;

noțiunea „Document unic de program” va avea următorul cuprins:

„*Document unic de program* – document de politici elaborat pe termen mediu pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională”;

noțiunea „strategie de dezvoltare regională” se exclude;

noțiunea „plan operațional” se exclude;

se completează cu noțiunea „program operațional regional” cu următorul cuprins:

„*program operațional regional* – document de politici elaborat pe termen mediu la nivel regional”.

3. La articolul 2:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Obiectivul general al dezvoltării regionale este creșterea competitivității și dezvoltării durabile a fiecărei regiuni, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor.”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Obiectivele specifice ale dezvoltării regionale sunt:

- a) creșterea competitivității și ocupării forței de muncă în regiuni;
- b) sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii;
- c) asigurarea condițiilor instituționale și legale pentru implementarea unei guvernante colective, care implică nivelul național, regional și local în parteneriat cu sectorul privat și asociativ.”;

la alineatul (2), principiul „planificarea” va avea următorul cuprins:

„*planificarea* – proces sistemic prin care statul creează o imagine proprie a viitorului său și elaborează pașii corespunzători, în funcție de resursele locale disponibile, pentru a realiza acel viitor”.

4. Articolul 4:

la alineatul (2):

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) propune Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale pentru avizare Documentul unic de program”;

se completează cu litera (d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) propune Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale planul anual de implementare a Documentului unic de program”;

la litera e), cuvintele „strategiilor de dezvoltare regională și a planurilor operaționale” se substituie cu cuvintele „programelor operaționale regionale”;

literele f) și g) se abrogă;

litera h) va avea următorul cuprins:

„h) monitorizează și evaluează procesul de implementare a programelor operaționale regionale”;

litera i) va avea următorul cuprins:

„i) propune Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale mecanismul de finanțare a măsurilor și instrumentelor de implementare a programului operațional regional.”.

5. Articolul 5:

la alineatul (4), textul „pe principiul parității,” se exclude;

la alineatul (6):

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) aprobă prioritățile naționale ale politicii de dezvoltare regională”;

la litera e), după cuvintele „dezvoltare regională” se completează cu textul „(în continuare – *Fond*)”;

la litera f), cuvintele „și a strategiilor de dezvoltare regională” se substituie cu cuvintele „și a programelor operaționale regionale”.

6. Articolul 6 se abrogă.

7. La articolul 7:

alineatul (2) se abrogă;

la alineatul (4), propoziția a doua se exclude;

la alineatul (6):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) aprobă programul operațional regional și planul anual de implementare, elaborat de către Agenția de dezvoltare regională”;

literele d) și f) se abrogă.

8. La articolul 8:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Agenția de dezvoltare regională (în continuare – *Agenție*) se constituie în fiecare regiune de dezvoltare, are personalitate juridică și activează în conformitate cu un regulament aprobat de către autoritatea centrală responsabilă de realizarea politicii de dezvoltare regională în baza unui regulament-cadru aprobat de Guvern.”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Mijloacele încasate de la prestarea serviciilor de consultanță, informare și instruire, prestate de către Agenție, se gestionează prin conturile deschise în Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor.”;

la alineatul (3), după cuvintele „activitate economică” se completează cu cuvintele „și alte surse financiare neinterzise de legislația Republicii Moldova”, iar cuvintele „coordonare cu consiliul regional” se exclud.

9. La articolul 9, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Strategia națională de dezvoltare regională este conformă Strategiei naționale de dezvoltare și/sau altor documente de politici publice de sector care au drept scop dezvoltarea social-economică a țării.”

10. La articolul 10, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Documentul unic de program este elaborat de către autoritatea de realizare a politicii de dezvoltare regională pe termen mediu. Documentul unic de program reprezintă sinteza programelor operaționale regionale și prevede

programele/proiectele prioritare de dezvoltare regională care urmează a fi implementate.”

11. Articolul 11 se abrogă.

12. Se completează cu articolul 11¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 11¹. Programe operaționale regionale

(1) Programele operaționale regionale sunt elaborate în conformitate cu prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare regională.

(2) Programele operaționale regionale sunt elaborate de către agențiile de dezvoltare regională potrivit unei metodologii și structuri tipice, aprobate de către autoritatea de realizare a politicii de dezvoltare regională.

(3) Programele operaționale regionale sunt expertizate de către autoritatea de realizare a politicii de dezvoltare regională sub aspectul corespunderii și compatibilității acestora cu documentele naționale de planificare.

(4) Impactul implementării programelor operaționale regionale este monitorizat și evaluat de către agențiile de dezvoltare regională în baza unui document aprobat de către autoritatea de realizare a politicii de dezvoltare regională.”

13. Articolul 12 va avea următorul cuprins:

„Articolul 12. Programele și proiectele de dezvoltare regională

(1) Strategia națională de dezvoltare regională și programele operaționale regionale se implementează prin programe și proiecte de dezvoltare regională.

(2) Programele și proiectele de dezvoltare regională sunt propuse de către agențiile de dezvoltare regională, autoritățile administrației publice locale, organizațiile neguvernamentale și alte persoane juridice, având ca bază obiectivele prevăzute în Strategia națională de dezvoltare regională și în programele operaționale regionale.

(3) Programele și proiectele de dezvoltare regională definite ca fiind prioritare în Documentul unic de program și aprobate de către Consiliul Național se finanțează din mijloacele Fondului. Resursele financiare disponibile, altele decât Fondul, pot contribui la implementarea proiectelor și programelor de dezvoltare regională prevăzute în programele operaționale regionale.”

14. Se completează cu articolul 12¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 12¹. Fondul național pentru dezvoltare regională

(1) Pentru finanțarea proiectelor și programelor de dezvoltare regională incluse în Documentul unic de program se constituie Fondul național pentru dezvoltare regională.

(2) Volumul Fondului se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat.

(3) Fondul se află în gestiunea autorității de realizare a politicii de dezvoltare regională, care efectuează alocarea mijloacelor acestuia, cu aprobarea prealabilă a Consiliului Național.

(4) Modul de formare și utilizare a mijloacelor Fondului este conform regulamentului aprobat de Guvern.

(5) Mijloacele financiare primite de la bugetele componente ale bugetului public național de către agențiile de dezvoltare regională se gestionează prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor, iar operațiunile financiare de executare a proiectului de investiții cu finanțare din contul partenerilor de dezvoltare regională sunt derulate de către agențiile de dezvoltare regională prin bănci comerciale.”

15. Anexa va avea următorul cuprins:

„Anexă

Regiunile de dezvoltare

Regiunile de dezvoltare	Unitățile administrativ-teritoriale
Nord	Municipiul Bălți, raioanele Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Rîșcani, Sîngerei, Soroca
Centru	Raioanele Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungheni
Sud	Raioanele Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Leova, Ștefan Vodă, Taraclia
Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia	
Municipiul Chișinău	
Transnistria	Unitățile administrativ-teritoriale din stînga Nistrului, inclusiv municipiile Tiraspol și Bender”.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2021.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 438/2006
privind dezvoltarea regională în Republica Moldova

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova este elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Experiența de mai bine de 10 ani de implementare a politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova condiționează necesitatea intervenției în vederea modificării conceptului de politici în domeniu, pentru ajustarea acestuia la noile tendințe de dezvoltare.

În același timp, proiectul nominalizat este elaborat în vederea realizării prevederilor obiectivului specific nr. 3. "Îmbunătățirea guvernancei în domeniul dezvoltării regionale" din Strategia națională de dezvoltare regională pentru anii 2016-2020, aprobată prin Legea nr. 239/2016.

Elaborarea și aprobarea proiectului de lege este inclus în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, la capitolul X. Dezvoltare regională și planificare spațială, fiind o continuitate a politicilor promovate de către Minister și o prioritate pentru țară, în conformitate prevederile Capitolului 20 din Acordul de Asociere Republica Moldova-UE.

Recomandarea modificării cadrului legal în vigoare se regăsește și în Concluziile operaționale ale ultimilor reuniuni ale Subcomitetului RM-UE pentru cooperare economică și alte tipuri de cooperare sectorială - Cluster V "Agricultură și dezvoltare rurală, pescuit și politici maritime, dezvoltare regională, cooperare transfrontalieră și la nivel regional". Ambele rapoarte indică necesitatea modificării cadrului legal existent, prin înserarea **noului concept de dezvoltare regională**, focusat pe creșterea competitivității și dezvoltării durabile a fiecărei regiuni, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor.

În acest context, pentru susținerea celor enunțate, MADRM, cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) au elaborat un nou Concept (Paradigmă) al dezvoltării regionale în Republica Moldova, care a fost aprobat prin Decizia Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) nr. 4/20 din 13.02.2020.

Noul Concept al dezvoltării regionale s-a conturat pe necesitatea ca autoritățile publice locale și centrale să se implice mai mult în dezvoltarea economică locală, în contextul în care scopul politicilor economice îl reprezintă creșterea economică și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din teritoriu.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Acest proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația statelor membre ale Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul actului legislativ propune ajustarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională, relatate în Legea nr. 438/2006, la prevederile noului Concept al politicii de dezvoltare regională, armonizat la politicile europene în domeniu. Proiectul propune amplificarea accentelor politicii de dezvoltare regională incluzând toate regiunile Republicii Moldova, nu doar ca o politică pentru regiunile mai puțin dezvoltate.

Sub aspect tehnic, proiectul prevede modificarea conținutului unor noțiuni de bază ale politicii în domeniu cum ar fi: „*politică de dezvoltare regională*”, „*Document unic de program*”, „*Consiliu Regional pentru Dezvoltare*”. La fel, noțiunea „*plan operațional*”, se exclude, fiind completat proiectul cu termenul de „*Program operațional regional*”.

Noțiunea „*strategiei de dezvoltare regională*” se exclude, fiind substituită de fapt prin „*Program operațional regional*”. În acest scop este propusă completarea proiectului de lege cu articolul 11¹, care va include prevederile generale privind programul operațional regional, scopul elaborării programelor operaționale regionale, atribuțiile autorităților de elaborare, expertizare, monitorizare și evaluare a implementării programelor.

Noțiunile definite sunt conforme noului Concept al dezvoltării regionale în Republica Moldova, aprobat prin decizia CNCDR nr. 4/20 din 13.02.2020. Totodată, potrivit redacției art. II din proiectul de lege, modificările propuse intră în vigoare din 01.01.2021. Tot din această dată nu mai este aplicabilă Strategia Națională de dezvoltare regională 2016-2020, aprobată prin Legea nr. 239/2016, excluzându-se neconcordanța dintre noțiunile din lege și strategie. Astfel, la elaborarea unei noi strategii se va ține cont de modificările aduse Legii nr. 438/2006.

În altă ordine de idei, proiectul de lege urmărește modificarea art. 2 al Legii prin reformularea obiectivului general al dezvoltării regionale: creșterea competitivității și dezvoltării durabile a fiecărei regiuni, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor. De asemenea se propune evidențierea într-un aliniat nou a obiectivelor specifice ale dezvoltării regionale, după cum urmează:

- creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a regiunilor;
- sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii;
- asigurarea condițiilor instituționale și legale pentru implementarea unei guvernante colective, care implică nivelul național, regional și local în parteneriat cu sectorul privat și asociativ.

Proiectul propune modificarea unor atribuții ale principalelor autorități participante în procesele de elaborare, implementare și evaluare a Strategiei naționale de dezvoltare regională. Se propune excluderea atribuției autorității de implementare a politicii de

dezvoltare regională de definire a criteriilor de determinare a disparităților din dezvoltarea regională, monitorizare indicatorilor acestei dezvoltări și înaintarea Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale propuneri de intervenție, aceste funcții fiind atribuite Agențiilor de dezvoltare regională. De asemenea atribuțiile de elaborare a strategiilor și programelor regionale de dezvoltare necesită a fi exclusă din considerentul propunerilor de înlocuire a acestor documente cu Programul operațional regional, atribuția de elaborare a acestuia revenindu-i Agenției de Dezvoltare Regională.

Se propun schimbări în ceea ce privește aprobarea structurii și componenței Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, excluzându-se principiul parității din modalitatea de formare a CNCDR, dat fiind faptul modificărilor frecvente ce țin de reorganizarea administrației publice centrale de specialitate. Componenta CNCDR se aprobă prin Hotărâre de Guvern și include conducătorii autorităților naționale (miniștri), în dependență de structura Guvernului.

Totodată, prin proiectul de lege propus se vor revizui unele atribuții ale Consiliului regional pentru dezvoltare (CRD). Se propune excluderea din responsabilitățile CRD evaluarea impactului implementării proiectelor și programelor regionale, având în vedere că CRD nu dispune de instrumentele și mecanismele necesare pentru evaluare. Și în cazul CRD se propune a fi exclus „principiul parității” din considerentul că Regiunea de Dezvoltare UTA Găgăuzia și Regiunea de Dezvoltare Municipiul Chișinău au o formă de organizare administrativ-teritorială distinctă, ce face imposibil aplicarea principiului dat.

Concomitent, având în vedere că în capitolul II din Legea în vigoare este inclus compartimentul instituțional, cu principalele atribuții ale autorităților participante în procesul de dezvoltare regională, se propune transferarea art. 6 Fondul Național pentru Dezvoltare Regională la compartimentul Planificarea Dezvoltării Regionale – capitolul III din prezenta Lege. Fondul reprezintă sursa financiară preconizată anual în Legea bugetului de stat pentru realizarea și implementarea proiectelor și programelor de dezvoltare regională, reprezentând de fapt o sursă de planificare a politicii de dezvoltare regională. De asemenea prin modificarea propusă se va exclude prevederea de alocare a mijloacelor Fondului în mod prioritar zonelor defavorizate din regiunile de dezvoltare, racordându-ne la noile obiective ale dezvoltării regionale, orientate spre competitivitatea regiunilor și dezvoltare economică.

În final, se aduc modificări la Anexa Legii, prin excluderea datelor privind numărul populației din regiuni, indicate potrivit recensământului din 2004, actualitatea acestor informații fiind depășită și irelevantă pentru atingerea scopului Legii.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea surselor financiare suplimentare din bugetul de stat. Se vor utiliza sursele financiare prevăzute în legea bugetului de stat pentru Fondul național pentru dezvoltare regională.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare a adoptării proiectului de lege va fi necesară armonizarea cadrului normativ regulator, prin modificarea:

- Hotărârii Guvernului nr. 127/2008 cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 438-XVI din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, inclusiv a anexelor;
- Hotărârii Guvernului nr. 1305/2008 cu privire la Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale;
- Manualelor operaționale ale agențiilor de dezvoltare regională;
- Manualul de gestionare a surselor financiare ale Fondului Național pentru Dezvoltare Regională.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 17.03.2020, pe site-ul MADRM a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării proiectului normativ. De asemenea, proiectul a fost publicat pe pagina web a Ministerului la compartimentul Transparență decizională/proiecte de documente, precum și la adresa www.particip.gov.md.

Proiectul a fost aprobat în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor din 03 iunie 2020 (nr. unic 394/MADRM/2020) și remis spre avizare instituțiilor de resort, fiind întocmită sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

Urmare a consultărilor publice, au fost recepționate propuneri de modificare a proiectului din partea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), care au fost acceptate și incluse în proiect/sinteză.

Totodată, au fost organizate două ședințe interministeriale cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și Ministerul Finanțelor, pentru eliminarea divergențelor apărute, varianta propusă a proiectului fiind acceptată de instituții.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost remis Centrului National Anticorupție (CNA) pentru efectuarea expertizei anticorupție, obiecțiile fiind acceptate și reflectate în proiect și sinteza propunerilor/obiecțiilor.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Efectuarea expertizei de compatibilitate nu este necesară, proiectul actului normativ nu are scopul de a armoniza legislația națională cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Constatările expertizei juridice, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul vizat, acesta din urmă fiind modificat.

Secretar de Stat

Mihail MACHIDON